

یادداشت

ناصر قنديل | سردبير روزنامه البناء بيروت

پس لرزه‌های شکست صهیونیست‌ها

نهاد قدرت در تل‌آویو، بیش از هر زمان دیگری سردرگم و متزلزل شده و این زلزل، خود را در ابعاد گوناگونی نشان داده‌است. قبل از این‌که اجرای توافق آتش‌بس و تبادل اسرا آغاز شود، شاهد بروز اختلافات اساسی میان ارکان اصلی تشکیل دهنده‌دولت ائتلافی در اراضی اشغالی بودیم. رئیس کابینه جنگ، بنیامین نتانیاهو، خود را وقف متقاعدکردن متحدانش، بزالل اسموتریچ و ایتامار بن گویر کرد تا در ائتلاف به هر قیمت ممکن باقی بمانند. نتانیاهو از این دو سیاستمدار خواسته تا هریک به نحوی، با این شکست شرم‌آور و بزرگ موافقت کنند که البته هنوز نتوانسته در این مسیر موفقیت لازم را کسب کند!

نتانیاهو با انتشار بیانیه‌هایی راه را برای تعلل در شروع اجرای توافق هموار کرد. حتی او حماس را متهم به طرح خواسته‌های جدید کرد اما میناجیرگان مصری و قطری تاکید کردند چنین ادعایی نادرست است. کار به جایی رسید که آمریکا (به‌عنوان اصلی‌ترین متحد رژیم‌صهیونیستی) با هرگونه عقب‌نشینی تل‌آویو از اجرای توافق آتش‌بس و بهانه‌تراشی در این مسیر مخالفت کردند. همان‌گونه که انتظار می‌رفت، تحلیلگران عبری و صهیونیست‌ان عقاید این پیمان را شکستی برای تل‌آویو و بازگشت به دوران قبل از طوفان الاقصی قلمداد کردند، جایی که خبری از نابودی حماس و مقاومت نیست.

فضایی که امروز در اراضی اشغالی شاهد آن هستیم، نمادی از نوعی اختلاف بنیادین در سطوح سیاسی، اجتماعی و مدنی است که ابعاد آن هر لحظه گسترده‌تر می‌شود. بدیهی است که نتانیاهو در مدیریت این روند، به مانند مدیریت در روند جنگ با بحران‌های حل‌نشدنی و تمام‌عیاری مواجه خواهد بود که قدرت نهایی غلبه بر آنها را نخواهد داشت. بحران واقعی در اراضی اشغالی پس از انعقاد پیمان آتش‌بس غزه، آغاز شده‌است.

یادداشت

محمدصادق کوشکی | کارشناس مسائل سیاسی

عدم تاب‌آوری رژیم صهیونیستی در آتش‌بس با حماس

توافق رژیم صهیونیستی و حماس حامل چند نکته مهم و بی‌سابقه است. در خصوص نکته اول می‌توان گفت تاکنون آتش‌بسی را به این شکل در نبردهای رژیم‌صهیونیستی در فلسطین شاهد ندویم و این توافق در نوع خودش برای اولین‌بار است! نکته دوم این‌که رژیم‌صهیونیستی مایل به پذیرش توافق آتش‌بس نبود و بسیاری از صهیونیست‌ها به‌خصوص جناح تندروی اسرائیلی ازجمله وزیر امنیت داخلی و وزیر دارایی مخالف این‌مساله و به دنبال این بودند تا غزه خالی از سکنه شود و شهروندان فلسطینی ساکن غزه یا کشته یا اخراج شده و به سرزمین‌های دیگر بروند و غزه تبدیل شود به منطقه‌ای برای ساخت شهرک‌های جدید ولی بالاخره آنها مجبور شدند زیر فشار مقاومت و ضربات و تلفاتی که به رژیم‌صهیونیستی وارد می‌شد با مقاومت اسلامی غزه آتش‌بس کنند و اهدافی که از روزاول به دنبال آن بوده و بابتش اقدام کرده بودند به هیچ‌کدام نرسیدند و ادامه این تلفات و آسیب‌هایی که بر ارتش آنها وارد شد برای رژیم اسرائیل و جامعه صهیونیست قابل تحمل نبود و از طرف دیگر فشار جنگ اقتصادی، رژیم را به‌هم ریخته و وضعیت شکننده و شکاف‌های سیاسی و اجتماعی را افزون‌تر کرده بود.

در چنین وضعیتی رژیم‌صهیونیستی مجبور و ناگزیر شد تا تن به این آتش‌بس بدهد و اصلا این‌گونه نبود که نشان می‌دهند که به این آتش‌بس مایل نبودند و می‌گویند به این خاطر است که در طول یک سال اخیر تا به حال این چنین در پی مذاکرات آتش‌بس نبودند چون حس می‌کردند این‌مسأله را با فشارهای نظامی و جنگ حل کنند ولی خب به این باور رسیدند که امکانش را ندارند و باید یک‌جا این فرآیند خاتمه پیداکنند.

طبیعتا‌مسأله غزه برای رژیم‌صهیونیستی زخم باز است و این‌گونه نیست اگر این آتش‌بس انجام بشود این رژیم خیلش از غزه راحت شود و البته برای مقاومت فلسطین هم پرورنده هنوز بسته نشده و مردم این کشور تا نابودی رژیم‌صهیونیستی و اخراج اشغالگران از فلسطین به مقاومت خود ادامه خواهند داد و این آتش‌بس قطعا به معنی توافق دائمی نخواهد بود.

«جام جم» از آمارهای تکان دهنده در ۱۵ ماه جنایت و نسل‌کشی صهیونیست‌ها گزارش می‌دهد

زخم‌های تاریخی بر تن غزه

زیرساخت‌های نابودشده

درکنار خسارت‌های جانی فراوان واردشده بر مردم غزه، ضربه دیگری که این جنایات زد، نابودی ساختمان‌های مسکونی و زیرساخت‌هایی بود که طبق برآوردها، ساختن آنها سال‌ها طول می‌کشد. به‌گفته اداره کیفیت محیط‌زیست فلسطین، حدود ۸۵ هزار تن مواد منفجره در غزه پرتاب شده است. براساس برنامه توسعه سازمان ملل، کارشناسان پیش‌بینی کرده‌اند که پاکسازی آوار باقی‌مانده از بمباران که در مجموع بیش از ۴۲ میلیون تن است، ممکن است بیش از یک دهه طول بکشد.

همچنین داده‌های ماهواره‌ای سازمان ملل در ماه دسامبر نشان داد که دوسوم ساختمان‌های غزه قبل از جنگ، یعنی بیش از ۱۷۰ هزار ساختمان، ویران یا با خاک یکسان

غزه، باید به هزاران مجروحی اشاره کرد که قربانی این جنایات شده‌اند. براساس آمارها، دست‌کم ۱۱۰ هزار و ۲۶۵ نفر در غزه در نتیجه جنگ مجروح شده‌اند؛ این یعنی از هر ۲۰ نفر یک نفر، براساس گزارش سازمان بهداشت جهانی، نزدیک به یک چهارم مجروحان، یعنی حدود ۲۲ هزار و ۵۰۰ نفر، از صدمه‌های جانی رنج می‌برند که نیاز به توانبخشی دارند اما تحت درمان نیستند. بخش دردناک این ماجرا آنجاست که صحبت از کودکان آسیب‌دیده در غزه می‌شود. براساس گزارش آنسروا، آژانس سازمان ملل برای پناهندگان فلسطینی، هر روز ۱۰ کودک یک یا هردو پای خود را با عمل‌ها و قطع عضو از دست می‌دهند. در همین حال، وزارت بهداشت غزه اعلام کرده که تا پایان سال ۲۰۲۴ دست‌کم ۴۵۰۰ قطع عضو انجام شده است.

بسیار بیشتر است.

در همین راستا، چندروز پیش مجله علمی «لنست» باانجام تحقیقاتی به این نتیجه رسید که وزارت بهداشت فلسطین، شمار قربانیان نوار غزه در ۹ ماه نخست جنگ را ۴۱ درصد کمتر برآورد کرده است. در نتیجه این تحقیق آمده است: «ما برآورد می‌کنیم که مجموع تلفات ناشی از صدمات با ضربی خطای ۵ درصد به ۶۴ هزار و ۲۶۰ نفر برسد که به معنای آن است که گزارش‌های وزارت بهداشت ۴۱ درصد کمتر از واقعیت بوده‌اند. پژوهشگران در این تحقیق داده‌های لیست‌های بیمارستانی، یک نظرسنجی آنلاین انجام‌شده توسط وزارت بهداشت فلسطین و آگهی‌های ترحیم منتشرشده در شبکه‌های اجتماعی ۷ اکتبر ۲۰۲۳ تا ۳۰ ژوئن ۲۰۲۴ را تحلیل کردند. در کنار این تعداد شهدای مظلوم در

گزارش

بدرقه دولت بایدن با رنگ خون مردم غزه

جرای نهم

هر دو نفر یعنی بایدن و ترامپ مصمم هستند تا این توافق را به عنوان یک دستاورد مهم خاورمیانه‌ای برای میراث ریاست جمهوری خود ثبت کنند. دولت بایدن ماه‌ها برای میانجیگری سلح در مذاکراتی که بارها به موفقیت نزدیک شده بود، تلاش کرد. ترامپ نیز هشتاد رده‌ای بود که اگر توافقی تا زمان مراسم تحلیف او حاصل نشود، «جهنم به پا خواهد شد.» اما این‌که چرا کار این دو رئیس جمهور بر سر امتیاز توافق آتش‌بس به دعوا کشیده است؟ دلایل متفاوتی دارد.

باید گفت بسیاری از تحلیلگران بر این امر معتقدند که توافق آتش‌بس در غزه را پیروزی تلخی برای بایدن در روزهای قبل از پایان دوره ریاست جمهوری‌اش و روی کار آمدن رقیب سیاسی‌اش محسوب کرد و اعتباری است که مجانی به نام او ثبت شد. این درحالی است که ترامپ معتقد است با فشار غیرمستقیمی که توانسته به تل‌آویو بیآورد موجب به نتیجه رسیدن این توافق شده؛ کاری که بایدن نتوانست آن را طی ۱۵ ماه انجام دهد. جانانان پانیکف، مدیر ابتکار امنیت خاورمیانه در شورای آتلانتیک در این باره گفت: «واقعیت طنزآمیز این است در زمانی که حتی بر سر سیاست خارجی نیز اختلاف‌های حزبی افزایش یافته، این توافق نشان می‌دهد که سیاست خارجی آمریکا زمانی که دوحزبی باشد، چقدر می‌تواند قدرتمندتر و تأثیرگذارتر باشد.» عامل زمان‌بندی نیز در این توافق نقش اساسی ایفا کرد. فشار ترامپ در این مقطع در غزه مؤثر واقع شد، زیرا بر خلاف جنگ در اوکراین، هر دو طرف درگیر در این مناقشه، از پایان جنگ سود بیشتری می‌برند.

تناقض در حرف و عمل

اما بایدن در حالی از تلاش برای آتش‌بس سخن می‌گوید که حتی با ارسال سلاح به اسرائیل مخالفت نکرد و به رنج فراوان غیرنظامیان بی‌گناه فلسطینی و لبنانی در جنگ ۱۵ ماهه بی‌تفاوت بود. بسیاری بر این باورند که استقبال دولت بایدن از مشارکت تیم ترامپ در مذاکرات، بسیار فراتر از نفوذ رئیس جمهور منتخب در نتانیاهو و تهدیدهای او برای به نتیجه رساندن توافق قبل از بازگشت به کاخ سفید بود. این مقامات گفتند که علاقه آنها به مشارکت ویتکوف در مذاکرات در کنار برت مک‌گراک، نماینده خاورمیانه بایدن،

عمدتا برای اطمینان از این بود تا یک توافق که نیازمند تعهد طولانی مدت آمریکاست و پس از ترک بایدن از قدرت، همچنان از حمایت آمریکا برخوردار باشد، صورت گیرد. بایدن برای جلب نظر افکار عمومی در گفت‌وگوی خود با شبکه خبری MSNBC دولت نتانیاهو را افراطی‌ترین دولت دانست و خاطرنشان کرد: اسرائیل نمی‌تواند امنیت خود را بدون در نظر گرفتن نیازهای امنیتی فلسطینیان، تضمین کند. اگرچه بایدن گفت که با دیدن بمباران بیمارستان‌های غزه، خواستار آتش‌بس شد اما او می‌دانست که توفل‌های ۲۰ متری حماس چشمگیر هستند و نتانیاهو نه تنها شجاعت مقابله با دولت خود بلکه مقابله بیشتر با جبهه مقاومت را ندارد. این واقعیت‌هایی بود که ترامپ از آن بی‌خبر نبود. از سوی دیگر روزنامه بدیعوت‌آخرونوت درباره هدف ترامپ از آتش‌بس غزه نوشت: ترامپ اهداف شخصی خود را در پیشبرد توافق مبادله اسرادنبال می‌کند و به دنبال دستیابی به جایزه نوبل است. در همین حال مارک چمپوین، ستون نویسن و تحلیلگر ارشد مسائل بین‌الملل بلومبرگ در این باره گفت: این آتش‌بس به آن معنا نیست که ترامپ با تیم سیاست خارجی او راه‌حلی تازه و بدیع ارائه کرده‌اند. همان‌طور که آنتونی بلینکن، وزیر امور خارجه آمریکا، در سخنرانی خداحافظی خود در شورای آتلانتیک واشنگتن تأکید کرد، به نظر می‌رسد طرح ارائه شده تفاوت چندانی با پیشنهادی که چند ماه پیش در آخرین لحظه از سوی اسرائیل رد شد، ندارد. وی تصریح کرد: همچنین، تهدید ترامپ مبنی بر این‌که «جهنم به پا خواهد شد» نیز گره این بحران را باز نکرده است. از زمان حمله حماس به اسرائیل در تاریخ ۷ اکتبر ۲۰۲۳، جهنم به معنای واقعی کلمه در جریان بوده است. اقدام خاصی باقی‌نمانده بود که رئیس جمهور آمریکا بتواند برای تشدید واکنش تندویرانگر اسرائیل انجام دهد.

بدرقه تلخ

در این میان می‌توان آنتونی بلینکن، جو بایدن و دیگر اعضای تیم سیاست خارجی دولت در حال کناره‌گیری آمریکا را بازندگان این بازی دانست چرا که ترامپ اکنون در حال بهره‌برداری از نتایج تلاش‌های بی‌وقفه آنها برای نزدیک کردن طرفین مناقشه است. اما همان‌گونه که وقفه‌های پیاپی در سخنرانی بلینکن توسط معترضان، نشان داد این تیم چندان مستحق دلسوزی نیست و آشوب در آخرین کنفرانس خبری وزیر امور خارجه نشان داد او از پاسخ دادن به سؤالات خبرنگارانی که از وی درباره جنگ غزه می‌پرسیدند، خودداری می‌کند، چرا که خود را مقصر می‌داند. در این جلسه یک خبرنگار از بلینکن پرسید که چرا آلان برای محاکمه در لاهه نیست؟ خبرنگار یهودی هم به او گفت تو وزیر نسل‌کشی هستی. خبرنگاری دیگری هم از بلینکن پرسید: چرا دولت آمریکا از هولوکاست زمان با سیاست‌ها و بمب‌هایش حمایت کرد؟ چرا اجازه نداد صلح قبل‌تر از این صورت پذیرد؟ و این‌که چرا بلینکن برای پاسخگویی به این جنایات جنگی اکنون در دادگاه بین‌المللی نیست؟ این سوالات پاسخی از سوی این دو مدعی ندارد.

شدند. این رقم معادل حدود ۶۹ درصد از کل ساختمان‌های نوار غزه است. براساس ارزیابی سازمان ملل، این میزان ساختمان بالغ بر ۲۴۵ هزار و ۱۲۳ واحد مسکونی می‌شود.

در همین ارتباط گزارش سازمان ملل و بانک جهانی نشان می‌دهد که خسارت وارده به زیرساخت‌ها تا اواسط سال میلادی گذشته حدود ۱۸/۵ میلیارد دلار برآورد شده است. همچنین تصاویر ماهواره‌ای تهیه‌شده توسط سازمان ملل نشان می‌دهد که بیش از نیمی از زمین‌های کشاورزی غزه که برای تامین مایحتاج جمعیت غزه حیاتی است، در اثر جنگ تخریب شده است. سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد هم سال گذشته اعلام کرد که ۱۵ هزار گاو و گوسفند با بیش از ۹۵ درصد از کل دام‌های مردم غزه از زمان آغاز درگیری‌ها تلف شده‌اند.

از سوی دیگر، داده‌های آماری فلسطین حاکی از آن است که جنگ بیش از ۲۰۰ مرکز دولتی، ۱۳۶ مدرسه و دانشگاه، ۸۲۳ مسجد و سه کلیسا را ویران کرده است؛ همچنان‌که گزارش دفتر هماهنگی امور بشردوستانه سازمان ملل متحد نیز نشان می‌دهد که بسیاری از بیمارستان‌ها در طول جنگ ویران شده‌اند و فقط ۱۷ واحد از ۳۶ واحد، آن هم به صورت جزئی، در ماه جاری میلادی فعالیت می‌کنند. در پایان بار دیگر باید گفت این آمار و ارقام تنها نشان‌دهنده گوشه‌ای از سختی‌ها و مصیبت‌هایی است که مردم بی‌دفاع غزه طی ۱۵ ماه گذشته با آن روبه‌رو بودند. آن چیزی که در پشت این آمار پنهان مانده، سکوت و همراهی کشورهای غربی است که این‌روژها سعی می‌کنند برای نشان دادن نقش خود در بستن قرارداد آتش‌بس، از یکدیگر سبقت بگیرند. با این حال، تاریخ از یاد نخواهد برد که صهیونیست‌ها در عصر حضور فضای مجازی و ارتباطات گسترده، فجیع‌ترین جنایات را علیه مردم غزه انجام دادند بی‌آن‌که ترس و ابایی از عواقب آن داشته باشند.

یادداشت

جعفر قنادیاشی | کارشناس مسائل منطقه

تخیلات محقق نشدنی ترامپ و نتانیاهو

پیش از امضای توافق آتش‌بس غزه شاهد بودیم که دونالد ترامپ رئیس‌جمهور بعدی آمریکا، در مورد مذاکرات آتش‌بس غزه اظهارنظرهای متعددی داشت و اهداف گوناگونی را درباره آینده منطقه بیان می‌کرد. حالا سؤال این است که آیا ترامپ و نتانیاهو می‌توانند در تحقق اهداف آتی خود در غزه به نتیجه‌ای برسند، باید در نظر داشته باشیم که ترامپ هنوز در رأس قوه‌مجریه آمریکا قرار نگرفته و اقدامات گذشته او نشان داده که اعتبار چندانی به سخنانش نیست. در دوران قبلی ریاست جمهوری ترامپ نشان داد که در گفتار و عمل در برخی از مسائل معمولاً براساس یک قاعده عمل نمی‌کند و نه فقط جملات متناقض را به زبان می‌راند، بلکه غیرمنطقی هم سخن می‌گوید. پیش‌بینی بسیاری از کارشناسان و صاحب‌نظران مسائل منطقه‌ای نیز این است که اظهارات و وعده‌هایش به مقامات رژیم‌صهیونیستی در زمره همین سخنان باشد. همچنین شاهد بودیم که نتانیاهو نیز نتوانست وعده‌هایش را محقق کند. او تا تسلط به غزه سخن می‌گفت و تاکید داشت که اجازه نمی‌دهیم تاحماس در غزه تسلط داشته باشد. همچنین بارها مقامات رژیم‌صهیونیستی از آزادی اسرای خود سخن می‌گفتند، ولی این امر محقق نشد و برنامه‌های آنها برای کوچ مردم فلسطین از غزه عملی نشد. نتانیاهو خواسته‌های دیگری هم داشت که می‌توان به باقی ماندن نیروهایش در محور فلافلاد اشاره کرد اما این اتفاق هم نیفتاد و صهیونیست‌ها مجبور شدند تا نیروهای شان را از محور فلافلایا و دیگر مناطق مدنظرشان خارج کنند. در حقیقت این گفته‌ها تنها رویاهای سران رژیم‌صهیونیستی است که برای‌شان دست‌یافتنی نیست و واقعیت‌هایی که بر غزه می‌گذرد یادآور آنچه که آنها فکر می‌کنند و خواسته آنهاست زمین تا آسمان فاصله دارد. حتی عملکرد آنها در برخی از مواقع به نفع نیروهای حماس نیز منجر شده است و اکنون شاهد آن هستیم که در نتیجه ایستادگی و مقاومت حماس، امروز این گروه و مردم فلسطین از یک پشتیبانی گسترده در جهان برخوردارند و چنین همراهی از سوی افکار عمومی در جهان بی‌سابقه است. نفع‌تها مردم عادی، بلکه نخبگان نیز نگاه ویژه‌ای برحسب عملکرد حماس دارند و شاهد بودیم که در اردیبهشت ماه امسال، بسیاری از کشورهای جهان به عضویت دائم فلسطین در سازمان ملل رای دادند که این امر خشم نماینده اسرائیل در سازمان ملل را بارانگیخت و اواز عصبانیت منشور سازمان ملل را در انتظار عمومی پاره کرد و در کاغذ خردکن ریخت. انزوای فلسطین از دیگر اهدافی بود که نتانیاهو با حمایت از ترامپ به دنبال آن بود اما موفق به این اقدام نشد. اکنون مردم فلسطین و نیروهای مقاومت از جمله حماس از پشتیبانی کامل افکار عمومی و مردم جهان برخوردارند و نظرم ملت‌های مختلف را با تظاهرات گسترده‌ای که در حمایت از آنها، در اقصی نقاط جهان با حضور اقشار مختلف مردم، نخبگان، دانشگاهیان و حتی برخی از مقامات دولتی کشورها برگزار می‌شد، نشان داد که نیروهای مقاومت فلسطین با فداکاری بیش از ۴۶ هزار شهید، پیروز واقعی این میدان هستند و اکنون مصمم‌تر از همیشه در حفظ غزه می‌کوشند. آنها مداخل صهیونیست‌ها و دیگر کشورها را در سرنوشت خود تحمل نمی‌کنند و بر آرمان خود پیروزمندان استفاده‌اند. در این میان اظهارات ترامپ و نتانیاهو رویاهای دست‌یافتنی است و تنفر از آنها در رأس این عدم تحقق قرار دارد. روندی که ترامپ به دنبال اجرای آن در خاورمیانه است، خیالی باطل بوده و همان‌گونه که در درواول ریاست جمهوری ترامپ هم دیدیم ماجرای صلح ابراهیم و معامله غرب از سوی کشورهای عربی مثل عربستان عراق پذیرفته‌نشد. در این میان حتی عربستان که روابط ویژه‌ای با واشنگتن دارد نیز از ترس خشم مردمش به سمت رابطه با اسرائیل نفرت و پارلمان عراق پیوستن به این پیمان و عادی‌سازی روابط با رژیم‌صهیونیستی را ممنوع کرد.